

Ks § 83

Revisionsrapport om granskning av internbanken – svar

Dnr 2019/63-107

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerviks kommun genomfört en granskning av internbanken. I granskningen noteras att ett flertal styrdokument såsom finanspolicy, riktlinjer och processbeskrivningar finns men att de skulle behöva uppdateras. Granskningen har inte visat på några avvikelser avseende tillämpning av fastställda rutiner och policydokument. EY gör dock bedömningen att den interna kontrollen kan förstärkas, till exempel vad avser rapportering av finansiella risker och nyckeltal. Man noterar också att upprättade riktlinjer bör fastställas av kommunfullmäktige och att det finns behov av att tydliggöra rollerna mellan kommunstyrelse och Västerviks kommuns förvaltnings AB, samt att skilja mellan verkställighet och uppsikt.

Kommunstyrelsens förvaltning har i skrivelse 15 mars 2019 yttrat sig i över granskningsrapporten. I skrivelsen lämnar förvaltningen sina svar på revisorernas rekommendationer utifrån rapporten.

Västerviks Kommuns Förvaltnings AB har behandlat ärendet på sitt sammanträde 2019-03-06, § 7 – nr 2, och föreslår i sitt beslut att kommunstyrelsen ska anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse från den 15 mars 2019 som sitt yttrande över revisionsrapporten om granskning av internbanken och överlämna det till kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019 som sitt yttrande över revisionsrapporten om granskning av internbanken och överlämna det till kommunfullmäktige.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till förslag till beslut.

Harald Hjalmarsson (M) yrkar som tillägg att det med anledning av uppsiktsplikten bör göras ett övervägande utifall personunion ska fortsätta att gälla mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och styrelsen i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB, att komplettera med en utredning om extern medverkan bör ingå i finansgruppen samt att en uppföljning/utvärdering ska ske första halvåret 2020.

Ordföranden ställer först sitt eget yrkande under proposition och finner att kommunstyrelsen bifallit yrkandet.

Ordföranden ställer sedan Harald Hjalmarssons tilläggsyrkande under proposition och finner att kommunstyrelsen avslagit yrkandet.

Justerandes sign

Ks § 83 forts.

Kommunstyrelsen beslutar

att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019 som sitt yttrande över revisionsrapporten om granskning av internbanken och överlämna det till kommunfullmäktige.

Handlingar i ärendet:

Västerviks Kommuns Förvaltnings AB:s beslut 2019-03-06, § 7 – nr 2

Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019

Lekmannarevisorernas revisionsrapport Granskning av interbanken

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Kommunens revisorer

Justerandes sign

§ 7 – nr 2

Revisionsrapport Granskning av internbanken

Dnr 2019/2

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda lekmannarevisorerna, tillika förtroendevalda revisorer i kommunen, genomfört en granskning av internbanken.

Controller Tomas Ogebrink kommer på styrelsemötet föredra förvaltningens yttrande.

Styrelsen beslutar

att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019 som sitt yttrande över revisionsrapporten om granskning av internbanken och överlämna det till kommunfullmäktige.

Handlingar i ärendet:

Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019

Lekmannarevisorernas revisionsrapport Granskning av interbanken

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Justerandes sign

2019-03-15

Ekonomichef
Christina Bäckström
0490-254078
christina.backstrom@vastervik.se

Kommunstyrelsen

Svar på revisionsrapport Granskning av internbanken

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerviks kommun genomfört en granskning av internbanken. I granskningen noteras att ett flertal styrdokument såsom finanspolicy, riktlinjer och processbeskrivningar finns men att de skulle behöva uppdateras. Granskningen har inte visat på några avvikelser avseende tillämpning av fastställda rutiner och policydokument. EY gör dock bedömningen att den interna kontrollen kan förstärkas, till exempel vad avser rapportering av finansiella risker och nyckeltal. Man noterar också att upprättade riktlinjer bör fastställas av kommunfullmäktige och att det finns behov av att tydliggöra rollerna mellan kommunstyrelse och Västerviks kommuns förvaltnings AB, samt att skilja mellan verkställighet och uppsikt.

Granskningssynpunkter och rekommendationer

Förvaltningen har inga invändningar mot de granskningssynpunkter och rekommendationer som framkommit i granskningsrapporten. Nedan listas EY:s rekommendationer i granskningsrapporten med förvaltningens svar på respektive punkt.

• **Inför avstämning avseende de ränteswappar som internbanken lägger in i systemet**

Här efterfrågas någon form av "back-office" funktion som kan säkerställa att de ränteswappar som finanscontrollern knappar in i KI-finans lagts in på rätt sätt och med rätt belopp. Förvaltningens förslag är att någon tjänsteperson på centrala ekonomiavdelningen vid varje tillfälle gör en kontroll och även dokumenterar detta.

• **Åtterrapporera och reglera samtliga finansiella risker**

Finansrapporten behandlar idag bara lånefinansieringen vilken bedöms som relevant och av hög kvalitet. EY rekommenderar att finansrapporten kompletteras med övriga finansiella risker, till exempel kreditrisk och att kommunfullmäktige tydliggör vilka risker och nyckeltal som ska rapporteras. Förvaltningen föreslår att detta ses över och arbetas in i styrdokumentet vid den pågående översynen. EY efterlyser också bättre dokumentation kring finansrapportens hantering i moderbolagets styrelseprotokoll.

• **Riktlinjerna bör fastställas av fullmäktige**

En översyn av finanspolicy och riktlinjer för finansverksamheten pågår just nu och förvaltningens förslag är att de, som EY föreslår, slutligen beslutas av kommunfullmäktige.

• **Tydliggör rollerna mellan kommunstyrelse och Västerviks kommuns förvaltnings AB samt skilj mellan verkställighet och uppsikt**

EY rekommenderar att ett avtal upprättas mellan kommunstyrelsen och Västerviks kommuns förvaltnings AB, där ansvarsfrågorna och hur bolaget ska genomföra det operativa uppdraget tydliggörs. Förvaltningen är eniga med EY om att ett avtal behöver

upprättas och föreslår att bolagets VD tillsammans med finanscontrollern ges i uppdrag att ta fram ett avtalsförslag.

Vidare påpekar EY att kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) utgör styrelse i Västerviks kommuns förvaltnings AB. Det innebär att de har uppsikt över sig själva vilket kan leda till otydligheter och kan uppfattas som jäv.

• **Tydliggör delegation, verkställighet, ansvar, internkontroll och riskhantering**

I avtalet mellan kommunstyrelsen och Västerviks kommuns förvaltnings AB som omtalas i punkten ovan bör även regleras vad finanscontrollerns uppdrag, ansvar och befogenheter är samt fastställa grunderna för ansvar vid eventuell skada. Vårt förslag är att kommunens ansvarsförsäkring ses över så att den även omfattar finanscontrollern.

• **Finanspolicy bör ändras gällande extern utlåning**

Vårt förslag är att i den översyn av finanspolicyen som just nu görs tas skrivningen om extern utlåning bort.

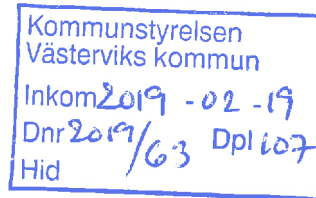
Kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 mars 2019 som sitt yttrande över revisionsrapporten om granskning av internbanken och överlämna det till kommunfullmäktige

Anders Björlin
Kommundirektör

Christina Bäckström
Ekonomichef

Tomas Ogebrink
Finanscontroller

2019-02-17

Till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av internbanken

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av oss, de förtroendevalda revisorerna i Västerviks kommun, genomfört granskning av internbanken. I granskningen noteras att ett flertal styrdokument såsom finanspolicy, riktlinjer och processbeskrivningar finns men att aktualiteten i vissa av dessa bör ses över. Granskningen har inte påvisat några avvikelser avseende tillämpning av fastställda rutiner och policydokument. Däremot görs bedömningen att den interna kontrollen kan förstärkas, däribland återrapportering av finansiella risker och nyckeltal.

Utöver ovanstående noteras att upprättade riktlinjer bör fastställas av fullmäktige samt att det finns ett behov av att tydliggöra rollerna mellan kommunstyrelse och Västerviks kommuns förvaltnings AB samt att skilja mellan verkställighet och uppsikt.

Vi bedömer således att det finns ett behov av att tydliggöra delegation, verkställighet, ansvar, internkontroll och riskhantering.

Vi revisorer ställer oss bakom granskningens slutsatser och önskar svar på rapportens rekommendationer senast den 2019-04-12

För Västerviks kommuns revisorer

Britt-Louise Åberg Källmark
Ordförande

Bilaga: Granskningsrapport

Revisionsrapport 2018

Västerviks kommun

Granskning av internbanken

Västerviks kommunrevisorer

December 2018

Innehåll

1	Sammanfattande bedömning	3
1.1	Våra rekommendationer	3
2	Inledning	6
2.1	Bakgrund	6
2.2	Metod	6
2.3	Avgränsning.....	7
2.4	Revisionskriterier	7
2.5	Ansvariga nämnder/styrelse och bolag	7
3	Övergripande beskrivning av Internbanken	8
3.1	Övergripande beskrivning av hur är internbanken organiserad och vilka transaktioner som hanteras av internbanken i Västerviks kommun	8
4	. Genomförd granskning och bedömningar	9
4.1	Finns aktuell finanspolicy, riktlinjer, delegationsordning, processbeskrivningar och attestrutin?	9
4.1.1	Övergripande styrdokument fastställt av kommunfullmäktige	9
4.1.2	Andra styrdokument	10
4.1.3	Delegationsordning och fullmakter/attesträtter.....	12
4.1.4	Processhantering	13
4.1.5	Attestreglemente	13
4.1.6	Kommentar och bedömning	14
4.2	Tillämpas fastställda rutiner och policydokument?	15
4.2.1	Kommentar och bedömning	16
4.3	Är organisation, styrning och ansvarsfördelning ändamålsenlig ur ett internkontrollperspektiv?	16
4.3.1	Kommentar och bedömning	17
4.4	Föreligger det en följsamhet och återrapportering avseende riktlinjerna.....	17
4.4.1	Kommentar och bedömning	18

1 Sammanfattande bedömning

Vi har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerviks kommun genomfört en granskning av internbanken. Enligt kommunallagen 11 kap 2§ och 3§ anges att kommuner och landsting ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen. Finansiella transaktioner ställer särskilda krav på god intern kontroll då felaktig hantering kan få väsentliga effekter på resultat och ställning i kommunen. Den övergripande frågeställningen i granskningen är om kommunstyrelsen med dess rådgivande organ kan anses ha en tillräcklig god intern kontroll inom internbanken.

Vi konstaterar att ett flertal styrdokument såsom finanspolicy, riktlinjer och processbeskrivningar finns men att aktualiteten i vissa av dessa bör ses över. Det övergripande styrdokument och de riktlinjer som styr internbankens verksamhet är beslutade av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen. Mot bakgrund av den nya formuleringen i Kommunallagen 2017:725 kap 11:3 "Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen" menar vi att nuvarande riktlinjer som fastställts av kommunstyrelsen i vissa delar bör lyftas till fullmäktige för beslut eftersom vi ser dem som ägarfrågor.

Granskningen har inte påvisat några avvikelser avseende tillämpning av fastställda rutiner och policydokument.

Vi gör bedömningen att den interna kontrollen kan förstärkas. Systemet KI Finans är ett system där information hämtas för rapportering och som grund för bland annat beräkning av nyckeltal. Detta utgör därmed ett viktigt beslutsunderlag. För att säkerställa att rätt information erhålls som beslutsunderlag, och även för att stärka dualiteten i kontrollen av ränteswappar, rekommenderar vi att en avstämning införs avseende de ränteswappar som interbanken lägger in i systemet. När det gäller uppföljning av verksamheten för analys och bedömning kan vi konstatera att det sker löpande rapportering till kommunstyrelsen samt att det även i årsredovisningen finns ett avsnitt som behandlar finansfrågor. Vår bedömning är dock att åiterrapporteringen kan utformas på ett sådant sätt att det blir tydligare hur verksamheten har bedrivits under året samt hur efterlevnaden till "Riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet" utvärderats.

Granskningen har även omfattat följsamhet och åiterrapportering avseende riktlinjerna. Finansrapporten behandlar enbart lånefinansieringen och denna åiterrapportering bedömer vi vara relevant och av hög kvalitet. Åiterrapportering avseende övriga finansiella risker saknas. Vi finner vidare att policy och riktlinjer saknar närmare reglering av vissa finansiella risker. Det är lämpligt att det tydligare regleras av fullmäktige vilka risker och nyckeltal som ska åiterrapporteras. I moderbolagets styrelseprotokoll saknas dokumentation av finansrapportering som enligt riktlinjerna ska ske månatligen. Då styrelsen "delegerat" verkställighet till tjänsteperson men själva ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande regler bör styrelsen protokollföra rapportering och sitt ställningstagande vid varje möte. Vi finner i övrigt ingen anledning till kritik.

1.1 Våra rekommendationer

Avstämning ränteswappar

- Inför avstämning avseende de ränteswappar som interbanken lägger in i systemet.

De löpande transaktionerna för internbankens finanshantering bokförs i ett särskilt administrativt system, KI finans, vilket tillhandahålls genom Kommuninvests försorg. Eftersom KI finans endast lämnar information, och inga transaktioner sker i systemet, har inga behörighetsgränser införts. Systemet KI Finans är ett system där information hämtas för rapportering och som grund för bland annat beräkning av nyckeltal. Detta utgör därmed ett viktigt beslutsunderlag. För att säkerställa att rätt information erhålls som beslutsunderlag, och även för att stärka dualiteten i kontrollen av ränteswappar, rekommenderar vi att en avstämning införs avseende de ränteswappar som interbanken lägger in i systemet.

Finansiella risker och nyckeltal vid rapportering

- Åtterrapporera och reglera samtliga finansiella risker

Vi rekommenderar att åtterrapporeringen kompletteras med en rapportering av övriga finansiella risker utöver de som är direkt hänförliga till låneverksamheten. Policy och riktlinjer saknar närmare reglering av vissa finansiella risker.

Ansvar

- Riktlinjerna bör fastställas av fullmäktige

Riktlinjer finansverksamheten för Västerviks kommunkoncern bör mot bakgrund av dess innehåll fastställas av kommunfullmäktige. Riktlinjen omfattar bland annat åtterrapporering, ansvarsfördelning och finansiella risker. Detta menar vi är ägarfrågor.

Den ändring som skett i kommunallagen 20017:725 kap 11:3 "Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen" talar för samma sak.

- Tydliggör rollerna mellan kommunstyrelse och Västerviks kommuns förvaltnings AB samt skilj mellan verkställighet och uppsikt

Västerviks Kommuns Förvaltnings AB lyder under aktiebolagslagen medan medelsförvaltningen i en kommun regleras av kommunallagen.

I de kommuner där internbanken organisatoriskt tillhör kommunstyrelsen är ansvarsfrågan mer enkel men då Västervik valt att bolagisera internbanken behövs ett tydliggörande där bolagsordning och ägardirektiv harmoniseras med reglemente och kommunallag sannolikt innebärande att det yttersta ansvaret åvilar kommunstyrelsen medan bolaget är operativt och samordningsmässigt ansvarig utförare. Den relationen kan exempelvis komma till uttryck via avtal.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt gäller även för VKFAB och i det sammanhanget kan vi rekommendera en översyn av huruvida det är lämpligt att fem av kommunstyrelsens ledamöter (KSAU) även utgör bolagsstyrelse då det kan bli frågan om uppsikt över sig själv och risk för jäv.

- Tydliggör delegation, verkställighet, ansvar, internkontroll och riskhantering

Det kan vara angeläget att tydliggöra ansvarsfrågorna inte minst då innebörden av "delegation" skiljer sig åt bolagsrättsligt och kommunalrättsligt. I det senare fallet fattas delegationsbeslut underställt den myndighet delegaten tillhör, i detta fall kommunstyrelsen, och särskilda regler finns för ett sådant beslutsfattande, dess protokoll och möjlighet att överklaga.

Delegation från en bolagsstyrelse följer en annan logik och kan inte fullt ut jämföras.

Då kommunstyrelsen delegerat beslutanderätt till kommundirektören som i sin tur vidaredelegerat till ekonomichefen är det ett formellt beslutsfattande enligt kommunallagen. Finanscontrollerns delegation från bolagsstyrelsen är en överföring av styrelsens rätt att styra bolaget i alla dess delar med andra krav på dokumentation och utan möjlighet att överklaga. Delegationen får alltså en annan innebörd, den handlar egentligen om en instruktion över vilka arbetsuppgifter som åligger controllern – inte överförande av formell beslutanderätt från styrelse till controller.

I sammanhanget är det därför särskilt viktigt att observera styrelsens och direktörens ansvar för uppföljning och kontroll så inte delegationen orsakar skada mot bolaget/koncernen/kommunen. En finansiell verksamhet som en internbank hanterar betydande värden med tillhörande risker och internkontrollen bör anpassas efter dessa. Huruvida bolagets ansvarsförsäkring omfattar eventuell skada uppkommen på delegation till någon annan än bolagsstyrelse och vd har vi inte undersökt närmare. Eftersom funktionen som finanscontroller köps från Västerviks kommun behöver relationen regleras i ett avtal som även bör fastställa grunderna för ansvar vid skada.

- Finanspolicy bör ändras gällande extern utlåning

Finanspolicyn ger idag Västerviks kommun/VKFAB rätt att låna ut till externa parter "Utlåning kan ske till interna och externa motparter." Och "Utlåning till externa motparter kan ske efter särskilt beslut i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB upp till en miljon kronor och på belopp däröver beslut i kommunfullmäktige." Vi menar kommunen inte ska agera bank visavi andra parter än de inom kommunkoncernen. Rättsfall finns där sådant bedömts strida mot kommunallagen (den kommunala kompetensen), vara tveksam ur ett konkurrensperspektiv samt dessutom medföra kreditrisker. Då syftet med inrättande av en internbank inte torde ha varit extern utlåning och såvitt vi erfar inte heller ha förekommit rekommenderar vi att möjligheten tas bort ur finanspolicyn.

I förekommande fall kan kommunstyrelsen som ytterst ansvarig för medelsförvaltningen fatta beslut om sådan utlåning som de bedömer möjlig, det kan exempelvis handla om förskott till samhällsförening på beviljade men ännu inte utbetalda offentliga bidrag, såvida fullmäktige öppnat för den möjligheten i reglementet. Utlåning till det privata näringslivet ser vi däremot som ett absolut hinder.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap 2§ och 3§ anges att kommuner och landsting ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen.

Västerviks kommun har valt att samla kommunens och de kommunala bolagens finansverksamheter under ett och samma tak, i en internbank. Internbankens huvudsakliga uppgift är att se till att det finns tillräckligt med kapital i varje del av koncernens verksamheter, innefattande såväl kapital till investeringar som att hantera mer kortsiktiga in- och utbetalningar.

Syfte och revisionsfrågor

Finansiella transaktioner ställer särskilda krav på god intern kontroll då felaktig hantering kan få väsentliga effekter på resultat och ställning i kommunen. Den övergripande frågeställningen är om kommunstyrelsen med dess rådgivande organ "Finansgruppen", kan anses ha en tillräcklig god intern kontroll inom internbanken.

För att uppnå granskningens syfte besvaras följande revisionsfrågor i enlighet med uppdraget:

- ▶ Finns aktuell finanspolicy, riktlinjer, delegationsordning, processbeskrivningar och attestrutin?
- ▶ Tillämpas fastställda rutiner och policydokument?
- ▶ Är organisation, styrning och ansvarsfördelning ändamålsenlig ur ett internkontrollperspektiv?
- ▶ Föreligger det följsamhet och återrapportering avseende riktlinjerna?

I syfte att öka förståelsen för den granskade verksamheten lämnas intialt en övergripande beskrivning av hur internbanken är organiserad samt vilka transaktioner som hanteras av Internbanken i Västerviks kommun.

2.2 Metod

Granskning har skett av relevanta styrdokument för att verifiera svar på revisionsfrågorna samt genom intervjuer med nyckelpersoner inom internbanksfunktionen med ansvar för aktuell rutin. Vår bedömning av den interna kontrollen avseende internbanken har gjorts med utgångspunkt av dessa intervjuer och styrdokument.

Rapporten innefattar väsentliga iakttagelser och bedömningar från utförd granskning. Granskningen har genomförts under perioden november/december 2017 samt med kompletteringar och uppdateringar november/december 2018.

2.3 Avgränsning

Granskningen avser att svara på ovanstående frågor och kommer inte att ge svar på om kommunens finanshantering är optimal med hänsyn till avkastning och risker i olika placeringsformer. Vi har inte ytterligare fördjupat oss i internbankens juridiska form och dess organisatoriska placering i moderbolag. Den frågan berörs endast översiktligt i relation till kommunstyrelsens ansvar för medelsförvaltningen.

2.4 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Dessa hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Finanspolicy och riktlinjer

2.5 Ansvariga nämnder/styrelse och bolag

- ▶ Granskningen omfattar Västerviks Kommuns Förvaltnings AB samt kommunstyrelsen.

3 Övergripande beskrivning av Internbanken

3.1 Övergripande beskrivning av hur är internbanken organiserad och vilka transaktioner som hanteras av internbanken i Västerviks kommun

Det huvudsakliga argumentet för en internbank är att samla kompetens, effektivisera förvaltningen och uppnå skalfördelar. Istället för att varje bolag var för sig ska arbeta med upplåning, teckna bankavtal och planera betalningsflöden görs detta arbete på ett ställe för hela koncernen. Ett annat viktigt argument för en internbank är att gemensamt i koncernen planera betalningsflöden. Med en internbank kan tillfälliga överskott i ett kommunalt bolag eller i kommunen användas för att minska upplåningen mot externa banker i ett annat kommunalt bolag och därigenom minska de totala räntekostnaderna i koncernen.

Internbanken är ett koncernövergripande samarbete. För att det ska fungera krävs att olika verksamheter har inflytande över de beslut som tas kring finansfrågorna i koncernen. För att göra det möjligt finns det en finansgrupp med representanter från kommunen och de kommunala bolagen.

Finansgruppen är rådgivande till firmatecknarna i internbanken i frågor som berör finansverksamheten, som exempelvis vilken räntebindningstid kommunen ska sträva efter. Finansgruppen består av vd för Västerviks Kommuns Förvaltnings AB, tillika kommundirektör, vd för Bostadsbolaget och vd för Västervik Miljö & Energi AB samt finanscontrollern. Finansgruppen bistås med rådgivning från upphandlad extern expertis, f n Nordea.

Den totala kostnaden för koncernens upplåning fördelas på låntagarna i koncernen i proportion till hur mycket varje bolag lånar. Fördelningen sker genom en internränta som fastställs veckovis av finanscontrollern.

Sedan 1 maj 2013 bedrivs den samlade internbanksverksamheten av Västerviks kommuns Förvaltnings AB. Överföringen från ledningskontoret under kommunstyrelsen skedde mot bakgrund av den utvidgade ränteavdragsbegränsningen för koncerninterna lån som trädde i kraft vid ingången av 2013. Vi finner att denna struktur ställer specifika krav på beaktande av exempelvis redovisning i respektive legal enhet kontra koncern.

Styrelsen i moderbolaget utgörs av samma ledamöter som kommunstyrelsens arbetsutskott, bolagets styrelseordförande är även kommunstyrelsens ordförande och då bolagets vd tillika är kommundirektör råder alltså full personunion mellan bolagsledning och kommunledning. Styrelsens sammansättning regleras av bolagsordningen: "§ 8 Styrelsen ska bestå av fem ledamöter. Personunion ska råda med kommunstyrelsens arbetsutskott."

Eftersom internbanken är Västerviks Kommuns Förvaltning AB huvudsakliga operativa funktion särredovisas inte internbanken inom bolagets redovisning. Enligt bolagsordningen är ändamålet med verksamheten att, med iakttagande av lokaliseringsprincipen, optimera och samordna verksamheterna i de kommunala företagen som ingår i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB bolagskoncern. Dessutom ska bolaget uppnå koncernnytta genom att samordna finansverksamheten i kommunkoncernen inom ramen för finanspolicyn. Det är denna del som är den operativa verksamheten.

Per 31 augusti 2018, 31 december 2017 respektive 31 december 2016 fördelar sig moderbolagets tillgångar och skulder enligt följande:

Mkr	<u>2018-08-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
Finansiella tillgångar			
Aktier och andelar i koncernbolag	323	323	323
Fordringar hos koncernbolag	2173	2085	2 086
Lån till Västerviks Kommunkoncern	38	60	67
Kortfristiga fordringar	12		
Kassa och bank	0	33	0
Summa tillgångar	2546	2501	2 476
Skulder			
Eget kapital	251	247	242
Obeskattade reserver	5	5	3
Långfr. skuld kreditinstitut	1965	1958	2 011
Långfr. till koncernbolag	57	57	70
Långfr skuld till Västerviks kommun	268	226	135
Övriga kortfristiga skulder	0	8	15
Summa skulder	2546	2501	2 476

Av bolagets resultaträkning för årets första åtta månader 2018 framgår att ränteintäkterna på koncernkontot uppgår till 48 Mkr och räntekostnaderna till -43 Mkr med en vinst för perioden om 4 Mkr efter avdrag för arvoden om -1 Mkr.

4. Genomförd granskning och bedömningar

4.1 Finns aktuell finanspolicy, riktlinjer, delegationsordning, processbeskrivningar och attestrutin?

Enligt kommunallagen 2017:725 kap 11:3 ska fullmäktige besluta om riktlinjer för medelförvaltningen i kommunen.

4.1.1 Övergripande styrdokument fastställt av kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har i februari 2014 fastställt "Finanspolicy för Västerviks kommunkoncern".

I policyn ges Västerviks Kommuns Förvaltnings AB och dess internbank uppdraget att ansvara för samordningen av kommunkoncernens finansiella verksamhet. Vidare fastslås att finanspolicyn skall vara ett övergripande ramverk som fastställer hur finansiell verksamhet och finansiella risker ska hanteras inom Västerviks kommunkoncern.

Av finanspolicyn framgår följande målsättningar:

- Den övergripande målsättningen för finansverksamheten är att vid varje tillfälle säkerställa koncernens kort- och långsiktiga kapitalförsörjning.
- Målet för skuldförvaltningen är att minimera upplåningskostnaden. Skuldportföljen skall förvaltas till så låga kostnader som möjligt med hänsyn tagen till beslutade regelverk. Målet är vidare att styra ränteeponeringen inom angivna ramar för att minska negativa effekter av ränteförändringar.
- Målsättningen vad gäller kommunkoncernens betalningsströmmar ska vara att eliminera onödig kapitalbindning samt att utforma betalningsrutiner så att betalningsströmmarna flyter optimalt.
- Internbanken ska även sträva efter att uppnå lägsta möjliga kostnad för betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.

Finanspolicy fastställer vidare:

- När upplåning får ske inom de låneramar som fastställs av kommunfullmäktige och att inga lån med valutarisker får tas upp.
- Att leasing endast får tillämpas för fordon under förutsättning att det är fördelaktigt jämfört andra finansieringsformer.
- Att målsättningen är att begränsa resultateffekterna av kraftiga ränterörelser.
- Att upplåning endast får ske av motpart som efter kontroll anses som långsiktigt tillförlitliga.
- Vilka motparter och derivatinstrument som får användas vid derivataffärer.
- Likviditetshantering och mandat för finansiella placeringar.
- Att extern utlåning får ske efter särskilt beslut i Västerviks Kommuns förvaltnings AB upp till en miljon kronor och på belopp däröver beslut i kommunfullmäktige.
- Att intern utlåning får ske inom kommunkoncernen med syfte att minimera den totala finansieringskostnaden.
- Att kommunal borgen endast får lämnas till hel- eller delägda kommunala bolag i Västerviks kommun, undantag Kommuninvest där solidarisk borgen gäller. Lagstadgade borgensåtaganden beslutas av kommunstyrelsen medan övriga borgensåtaganden beslutas av kommunfullmäktige.
- Att den finansiella verksamheten ska följas upp kontinuerligt.

4.1.2 Andra styrdokument

Som ett komplement till finanspolicyn finns *Riktlinjer finansverksamhet för Västerviks kommunkoncern*. Riktlinjerna är utarbetade av Västerviks Kommuns Förvaltnings AB och fastställda av kommunstyrelsen 25 februari 2013. Enligt dokumentet skall riktlinjerna revideras vid behov. Ingen revidering har ägt rum sedan de fastställdes under 2013.

Syftet med riktlinjerna är att:

- definiera och fastställa ramar och instruktioner för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas

- fastställa finansiell rapportering och kontroll
- ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat
- ange vilka finansiella risker koncernen är beredd att ta samt hur dessa skall begränsas

Koncernens finansverksamhet organisationsstruktur:

Källa: Finanspolicy Västerviks koncern

Koncernens finansverksamhet leds av vdn i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB som till sitt förfogande har en finansgrupp som består av verkställande direktörer för Västerviks Bostads AB, Västervik Miljö- o Energi samt finanscontroller i internbanken.

Organisatoriskt är internbanken placerad inom Västerviks Kommuns Förvaltnings AB. Enligt kommunfullmäktiges beslut skall finansverksamheten i koncernen samordnas centralt inom internbanken.

Riktlinjerna klargör ansvarsfördelningen för var och en av enheterna och rollerna i ovanstående struktur. Vidare behandlar den vad som gäller vid upptagande av lån (finansiering), intern utlåning, likviditetsrisk, placeringar, valutarisk samt hur arbetet skall organiseras i säkerställda processer för att minska risken för förluster till följd av bristfälliga processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottlig handling. De operativa riskerna ska enligt riktlinjerna begränsas genom att ha;

- väl definierat ansvar inom organisationen i den finansiella verksamheten
- ha en väl definierad arbetsfördelning, där ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan och där arbetet som utförs av en viss befattningshavare blir föremål för oberoende kontroll av någon annan.

- internt beslutsunderlag ska upprättas för transaktioner gällande upplåning, räntebinding, placeringar och derivataffärer, som ska innehålla samtliga överenskomna villkor. Underlaget skall undertecknas av den person som utfört affären och ytterligare en person enligt delegation.
- externa handlingar som upprättas ska undertecknas av samma två personer
- säkerställa att finanshanteringen sker i linje med policy och riktlinjer avseende ansvar, rapportering och hantering av finansiella risker.

Riktlinjerna klargör vidare syfte med och hantering av återrapportering enligt följande. Syftet med rapportering skall vara att

- möjliggöra uppföljning av att finanspolicyn följs
- sammanställa och kontrollera finansiella risker inom koncernen
- följa upp utfall mot fastställda ramar
- hålla kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Västerviks Kommuns Förvaltnings AB:s styrelse och hel- och delägda kommunala bolags styrelser informerade om koncernens finansiella verksamhet

Internbanken ska rapportera finansverksamhetens utveckling

- månatligen till kommunstyrelsen och Västerviks Kommuns Förvaltnings AB:s styrelse
- per tertial till kommunfullmäktige och bolagens styrelser

De hel- och delägda bolagen samt kommunen ska på begäran från internbanken lämna den information som behövs för att kunna hantera koncernens finansverksamhet på ett effektivt och säkert sätt.

Specifika eller avvikande händelser ska rapporteras utan tidsfördröjning till kommunstyrelsen och Västerviks Kommuns Förvaltnings AB:s styrelse.

4.1.3 Delegationsordning och fullmakter/attesträtter

Delegationsordningen för kommunstyrelsen i Västerviks kommun är senast fastställd 2018-06-19. Av delegationsordningen framgår att kommundirektören delegerats beslutanderätten rörande medelsplacering, utlåning och upplåning enligt av fullmäktige beslutad finanspolicy för Västerviks kommun och kommunägda företag med möjlig vidaredelegering till ekonomichef. Sådan vidaredelegering är gjord.

Av bemyndigande att underteckna från kommunstyrelsen utgående handlingar framgår bl.a. följande.

Lån och borgen - Kommundirektör, ekonomichef och controller bemyndigas - två i förening - att på kommunens vägnar underteckna - låne-, derivat- och borgensförbindelser enligt gällande finanspolicy.

Medelsplacering - Kommundirektör, ekonomichef och controller bemyndigas - två i förening - att på kommunens vägnar underteckna medelsplacering enligt gällande finanspolicy.

Delegationsordningen är vidare reglerad i ett styrelsebeslut, vilket framgår av sammanträdesprotokoll fört vid styrelsemöte i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB den 8 februari 2016. I detta beslut uppdras controller, med kommundirektör som ersättare, att tillsvidare för förvaltningsbolagets räkning uppta nya lån (öka företagets skulder och omsätta lån) som förfaller inom den av kommunfullmäktige vid varje tillfälle fastställda borgensram. Gräns för upptagande av lån utgörs av beslutade låneramar fastställda av kommunfullmäktige årligen.

4.1.4 Processhantering

Internbanken inom Västerviks kommun hanterar upptagande av lån, omsättning av lån och derivathantering i form av ränteswappar. Någon långsiktig medelsförvaltning är inte aktuell. Lån och ränteswappar hanteras i "KI finans", vilket utgör ett finanssystem utvecklat av Kommuninvest. Internbankens operativa verksamhet hanteras, i enlighet med beskriven delegationsordning ovan, av bolagets finanscontroller. Den löpande likvidhanteringen hanteras i Nordeas koncernvalutakonto. Underlag för räntebetalningar, låneförfall etc. hanteras av kassaenheten på Enheten för kommunservice som också har tillgång till KI finans och koncernvalutakontot på Nordea.

4.1.5 Attestreglemente

Attestreglementet är fastställt av kommunfullmäktige 2012-12-17 och kommunstyrelsen har antagit tillämpningsanvisningar 2018-03-27.

Attestreglerna gäller för kommunens samtliga ekonomiska transaktioner inklusive extern- och internredovisning. Med ekonomisk transaktion avses ekonomisk händelse som utgör verifikation i kommunens bokföring enligt lagen om kommunal redovisning.

Kommunfullmäktige fastställer attestreglementet. Kommunstyrelsen har ansvar för framtagande, uppföljning och utvärdering av attestreglerna och tar vid behov initiativ till förändring av reglementet. Kommunstyrelsen ansvarar även för att utfärda gemensamma tillämpningsanvisningar till attestreglementet.

Ansvarsfördelningen ska vara tydlig och huvudregeln är att ingen person ensam ska hantera en transaktion från början till slut. Normalt krävs mottagningsattest och beslutsattest som ska göras av två olika personer.

Mottagningsattest avser kontroll av

- *Prestation och pris* - att vara eller tjänst är beställd och levererad; att vara eller tjänst överensstämmer med avtalad kvantitet och kvalitet; att priset/avgiften är korrekt.
- *Villkor* - att varan eller tjänsten är levererad vid rätt tidpunkt och på rätt plats; att rabatter och kredittid överensstämmer med avtal.
- *Formalia* - att verifikatet uppfyller krav enligt lagstiftning och att bokföring sker vid rätt tidpunkt och i rätt period.
- Mottagningsattest kan utföras av alla anställda, utan särskilt beslut och ska i första hand göras av den person som har mottagit varan/tjänsten.

Beslutsattest avser kontroll av

- *Beslut* - godkänner utgiften, men innefattar också ansvar för kontering, kontroll av att övriga formella beslut som krävs är fattade samt att mottagningsattest finns.

Beslutsattestant ska vara utsedd av respektive nämnd/styrelse. Uppdraget ges till personer med budget- och verksamhetsansvar och är knutet till befattningen.

Ytterligare tillämpningsanvisningar finns i bilaga till attestreglementet

4.1.6 Kommentrar och bedömning

Det övergripande styrdokument och de riktlinjer som styr internbankens verksamhet är beslutade av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.

Mot bakgrund av den nya formuleringen i Kommunallagen 2017:725 kap 11:3 "Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen" menar vi att nuvarande riktlinjer som fastställts av kommunstyrelsen i vissa delar bör lyftas till fullmäktige för beslut eftersom vi ser dem som ägarfrågor. Dessa är:

- mål med finansverksamheten,
- organisation och ansvarsfördelning,
- definiera och fastställa ramar för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas,
- vilka finansiella risker kommunkoncernen kan ta samt hur dessa ska begränsas.
- årligen fastställa låneram för kommunen och majoritetsägda bolagen,
- fastställa hur ofta och med vilket innehåll den finansiella rapporteringen ska ske, samt
- årligen ompröva finanspolicyn och riktlinjer.

Som komplement till dessa ägarinriktade riktlinjer bör kommunstyrelsen som ansvarig för medelsförvaltningen i ett särskilt avtal reglera hur VKFAB ska genomföra det operativa uppdraget. VKFAB kan i en egen instruktioner reglera hur dess operativa organisation ska vara utformad, ansvarsfördelningar mellan olika roller i bolaget (styrelse, vd, controller) o d.

Nuvarande "Riktlinjer finansverksamhet för Västerviks kommunkoncern" har antagits av moderbolaget och sedan fastställts av kommunstyrelsen men kommunstyrelsen kan inte med bindande verkan fatta beslut som avser bolagen. Moderbolaget har som aktieägare kapaciteten att själv anta riktlinjer för koncernen men då internbanken är en operativ verksamhet inom moderbolaget bör kommunfullmäktige anta dessa riktlinjer.

Organisatoriskt är internbanken placerad inom Västerviks Kommuns Förvaltnings AB. Enligt kommunfullmäktiges beslut skall finansverksamheten i kommunkoncernen samordnas centralt inom internbanken. Närmare bestämmelser framgår av bolagsordning och ägardirektiv. Emellertid är det kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för en kommuns medelsförvaltning och av kommunstyrelsens reglemente § 4 framgår "Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning och ska därvid följa av fullmäktige meddelade föreskrifter." samt "Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel".

Vi tolkar utifrån bolagsordning och ägardirektiv att kommunstyrelsen har det juridiska ansvaret enligt kommunallag och reglemente medan VKFAB har ett operativt och samordnande ansvar genom att de facto handha internbanken. Det kan dock vara angeläget att tydliggöra relationerna i avtal/överenskommelse i synnerhet som VKFAB är de vars namn står på lånehandlingarna.

Bolagsstyrelsens delegation till finanscontrollern är inte juridiskt likvärdig med den kommunallagsmässiga delegationen från kommunstyrelsen till kommundirektör och dennes vidaredelegation till ekonomichefen. Det är viktigt att inte blanda begreppen. Det förstnämnda avser verkligt beslutsfattande (kommunstyrelsen och kommunallag) medan det andra (bolagsstyrelsen och aktiebolagslag) är ett verkställande uppdrag inom givna ramar. I sammanhanget en viktig distinktion eftersom det ytterst rör frågor om ansvar. Bolagsstyrelsen har inte skjutit ansvaret vidare till kontrollern på samma sätt som en delegat i kommunalrättsligt hänseende är juridiskt ansvarig för sitt beslutsfattande. Då finanscontrollern är anställd av kommunstyrelsen och "hyrs in" av moderbolaget är det också viktigt att reglera ansvarsfrågorna vid eventuellt uppkommen skada som kan ske i tjänsteutövandet. Vi har inte granskat om VKFAB har ansvarsförsäkring som omfattar sådana händelser eller om det är Västerviks kommun som bär ansvaret. Vi ser behov av att ansvarsfrågan klarläggs.

Kommunstyrelsen är kommunallagsrättsligt ansvarig och har överlåtit åt VKFAB att hantera internbanken, som i sin tur köper tjänster av kommunstyrelsens förvaltning. Det är viktigt att ha kontroll över de olika ansvarsdelarna.

Finanspolicyn ger idag VKFAB rätt att låna ut till externa parter "Utlåning kan ske till interna och externa motparter." Och "Utlåning till externa motparter kan ske efter särskilt beslut i Västerviks Kommuns Förvaltnings AB upp till en miljon kronor och på belopp däröver beslut i kommunfullmäktige." Vi anser att kommunen (via dess bolag) inte ska agera bank visavi andra parter än de inom kommunkoncernen. Rättsfall finns där sådant bedömts strida mot kommunallagen och syftet med inrättande av en internbank torde inte ha varit extern utlåning och såvitt vi erfar har sådan utlåning ej heller förekommit varför finanspolicyn bör ta bort möjligheten.

Den personunion som fullmäktige i bolagsordningen angivet ska finnas mellan KSAU och bolagsstyrelsen i moderbolaget är inte ovanlig i moderbolag som enbart agerar holdingbolag i koncernen och ska tillse att dotterbolagen verkar för kommunnyttan. När moderbolaget som i detta fall även driver operativ verksamhet genom att handa kommunens medelsförvaltning kan ledamöterna komma i rollkonflikt mellan ansvaret i bolagsstyrelsen och ansvaret med kommunstyrelsens uppsiktsplikt över samma bolag. I praktiken ska kommunstyrelsen ha uppsikt över ledamöter i bolaget som även sitter i kommunstyrelsen. Att på så sätt ha uppsikt över sig själv kan leda till otydligheter och kan uppfattas som jäv.

Styrdokumentet i övrigt täcker de väsentliga delarna i verksamheten.

4.2 Tillämpas fastställda rutiner och policydokument?

I november beslutas förvaltningsbolagets budget inklusive dotterbolagens beräknade lånebehov, investeringsnivåer för det kommande året med plan för två ytterligare år framåt.

Budgeten ligger till grund för bedömning av det kommande årets lånebehov för koncernen som helhet. Detta eftersom det i nuläget endast är bolagen som lånar. Uppföljning av budgeten sker sedan månadsvis, med mer fördjupade analyser per april, augusti och december i samband med bokslutstillfällena.

Utifrån dessa uppföljningar görs sedan bedömning vid varje låneförfallotillfälle om ytterligare upplåning är nödvändig. Svängningar i rörelsekapitalet hanteras genom en checkkredit som är beviljad i enlighet med avtalet om finansiella tjänster med Nordea.

Löpande sköts likviditetshanteringen genom koncernvalutakontot i Nordea där varje bolags limiter (låneramar) finns inlagda. Lån upptagna hos Kommuninvest, vilka för närvarande utgör samtliga lån, läggs upp av Kommuninvest i KI finans. Ränteswappar hanteras av finanscontrollern genom manuell inläggning i KI finans.

Samtliga affärsavslut finns dokumenterade i KI finans med avtal om ränteswappar i pappersformat. Det bör noteras att derivaten gentemot extern part görs med kommunen som legal motpart. Det finns ett avtal om att kommunens betalningsflöden i ränteswapparna regleras gentemot Västerviks Kommuns Förvaltnings AB. Avtalet torde utgöra ett derivat för båda parter.

4.2.1 Kommentrar och bedömning

Granskningen har inte påvisat några avvikelser avseende tillämpning av fastställda rutiner och policydokument.

4.3 Är organisation, styrning och ansvarsfördelning ändamålsenlig ur ett internkontrollperspektiv?

Den styrning, uppföljning och kontroll som utförs av kommunstyrelsen är väsentlig för att uppnå en god intern kontroll. Den interna kontrollen omfattar både den politiska nivån och tjänstemannanivån. Nedan beskrivs hur internbanken hanteras på tjänstemannanivå.

På internbanken arbetar (dock ej anställd) endast en person, finanscontrollern, aktivt med verksamheten. I en mindre organisation som denna är det svårare att uppnå en god intern kontroll genom arbetsfördelning och risken för nyckelpersonsberoende är större. Det är därför av vikt att det finns väl fungerande och dokumenterade rutiner för de väsentliga processerna inom internbanken.

För att god intern kontroll ska uppnås är det viktigt att det finns "tvåpersonshantering", det vill säga transaktioner ska inte kunna genomföras av en enskild person. Finanscontrollern har genom styrelsebeslut delegerats rätten att på egen hand uppta nya lån och omsätta dessa när de förfaller inom ramen av de beslutade låneramar som fastställs av kommunfullmäktige årligen. Styrelsebeslutet som reglerar delegationen att omsätta och uppta lån är på Kommuninvests begäran för att möjliggöra för en representant att föra kommunens talan i fråga om upptagning och omsättning av lån.

Det formella godkännande sker genom skriftligt godkännande av respektive revers, både vid omsättning och nyupplåning, genom firmatecknare för Västerviks Kommuns Förvaltnings AB, innebärande vd och ordförande i förening. All utbetalning till externa konton sker med tvåpersonshantering i enlighet med fastställd delegationsordning/särskilt bemyndigande. Regleringen finns inlagt i Nordea Corporate Netbank.

De löpande transaktionerna för internbankens finanshantering registreras i ett särskilt administrativt system, KI finans, vilket tillhandahålls genom Kommuninvests försorg. Lån bokförs då de inträffar. Kommuninvest lägger in samtliga reverser och andra handlingar i systemet. KI finans levererar information till internbanken i form av planerade utbetalningsdagar för räntebetalningar, förfallostruktur och nyckeltal. Detta innebär att systemet räknar fram upplupna räntor. Ränteswappar hanteras av finanscontrollern genom manuell inläggning i KI finans.

Detta innebär att man i KI finans får en komplett bild av upptagna lån och finansiella instrument.

Förutom internbankens controller har personal på kassaenheten inom Enheten för kommunservice tillgång till systemet för löpande bokföring av räntebetalningar och låneförfall etc. Det finns inga särskilda gränobelopp eller andra restriktioner inlagda i KI finans. Inga utbetalningar, bokföringar, eller andra transaktioner sker dock i KI finans. Räntebetalningar till Kommuninvest och Nordea sker genom autogirobetalningar, och SEB och Swedbank genom utbetalning, två i förening, i enlighet med handling "bemyndigande att underteckna från kommunstyrelsen utestående handlingar" och bokförs i kommunens redovisningssystem. Controllern på internbanken har också behörighet i KI finans och uppläggning av nya användare hanteras av samma controller.

Löpande sker uppföljande kontroller och analyser enligt de fastställda styrdokumenterna. Kommunstyrelsen hålls löpande informerad genom månadsvisa finansrapporter. I rapporten redovisas kommunkoncernens totala låneskuld över tid med fördelning på respektive bolags nyttjande samt finansiella i form av räntebindningstiden och kapitalbindningstiden i skuldportföljen.

Övrig väsentlig återrapportering som sker är löpande protokoll över genomförda affärsavslut till kommunstyrelsen samt redogörelse i årsredovisning och delårsrapport.

4.3.1 Kommentar och bedömning

Systemet KI Finans är ett system där information hämtas för rapportering och som grund för bland annat beräkning av nyckeltal. Detta utgör därmed ett viktigt beslutsunderlag. För att säkerställa att rätt information erhålls som beslutsunderlag, och även för att stärka dualiteten i kontrollen av ränteswappar, rekommenderar vi att en avstämning införs avseende de ränteswappar som interbanken lägger in i systemet.

När det gäller uppföljning av verksamheten för analys och bedömning kan vi konstatera att det sker löpande rapportering till kommunstyrelsen samt att det även i årsredovisningen finns ett avsnitt som behandlar finansfrågor. Vår bedömning är dock att återrapporteringen kan utformas på ett sådant sätt att det blir tydligare hur verksamheten har bedrivits under året samt hur efterlevnaden till "Riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet" utvärderats.

4.4 Föreligger det följsamhet och återrapportering avseende riktlinjerna

Enligt Finanspolicy för Västerviks kommunkoncern, fastställd av kommunfullmäktige 2014-02-24 anges under avsnittet Uppföljning och utvärdering, att den finansiella verksamheten ska följas upp kontinuerligt.

I Riktlinjer finansverksamhet för Västerviks kommunkoncern fastställda av kommunstyrelsen 2013-02-25 anges syftet med rapporteringen:

- Möjliggöra uppföljning av att finanspolicyn följs
- Sammanställa och kontrollera finansiella risker inom kommunkoncernen
- Följa upp utfall mot fastställda ramar
- Hålla kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Västerviks Kommuns Förvaltnings ABs styrelse och hel- och delägda kommunala bolags styrelser informerade om kommunkoncernens finansiella verksamhet.

Närmare bestämt ska Internbanken rapportera finansverksamhetens utveckling

- Månatligen till kommunstyrelsen och Västerviks Kommuns Förvaltnings ABs styrelse
- Per tertial till kommunfullmäktige och bolagens styrelse

Specifika eller avvikande händelser ska rapporteras utan tidsfördröjning till kommunstyrelsen och Västerviks Kommuns Förvaltnings ABs styrelse.

Månatligen rapporteras i Finansrapport för Västerviks Kommunkoncern

- Låneskuld jämfört med låneram, samt dess utveckling
- Låneportföljens snittränta, samt dess utveckling, inklusive prognoser
- Genomsnittlig räntebindningstid
- Andel rörlig ränta i förhållande till skuldvolym
- Genomsnittlig kapitalbindningstid
- Andel av skuldportföljen som förfaller inom 1 år
- Räntebindning samt kapitalbindning fördelad på 1-årsperioder
- Låneskuldens fördelning på respektive låntagare
- Utveckling av nettolåneskuld

4.4.1 Kommentar och bedömning

Finansrapporten behandlar enbart lånefinansieringen och denna återrapporering bedömer vi vara relevant och av hög kvalitet. Återrapporering avseende övriga finansiella risker saknas, exempelvis kreditrisk (såsom risker kopplade till bankkonton, kundfordringar, interna fordringar) och vi rekommenderar att återrapporeringen kompletteras så att den omfattar hela medelsförvaltningen.

Vi finner vidare att policy och riktlinjer saknar närmare reglering av vissa finansiella risker. Vi rekommenderar en allmän översyn och aktualisering av policy och riktlinjer beaktande kommunfullmäktige och styrelses ansvar och delegering.

Det är lämpligt att det tydligare regleras av fullmäktige vilka risker och nyckeltal som ska återrapporeras. Vi rekommenderar att rutiner införs som säkerställer att finanspolicy och riktlinjer ständigt är aktuella och uppdaterad.

Vi har i vår dialog med ansvariga tjänstemän inte noterat någon avvikelse gällande den operativa verksamhetens följsamhet till uppsatta riktlinjer. Emellertid finner vi ingen dokumentation i moderbolagets styrelseprotokoll 2017 och 2018 där det kan utläsas att finansrapporten har rapporterats och styrelsen tagit ställning. Då styrelsen delegerat verkställighet till finanscontrollern är det av stor betydelse att styrelsen vid varje möte tar ställning till finansrapporten. Detta regleras även i fullmäktiges finanspolicy som anger att uppföljning ska ske "kontinuerligt" vilket bolagsstyrelsen i sina riktlinjer angivit till "månatligen". Då bolaget endast sammanträder fyra gånger per år: mars, maj, oktober och november bör de månatliga uppföljningsrapporterna redovisas i särskild punkt på varje dagordning där bolagsstyrelsen tar ställning till vidtagna åtgärder.